

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Petri Chrysologi Archiepiscopi Ravennatis, viri
eruditissimi atque sanctissimi, Sermones In Evangelia De
Dominicis & festis aliquot solemnioribus totius anni,
insignes & peruetusti**

Petrus <Chrysologus>

Lvgdvni, 1623

De eisdem, Sermo CXXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50232)

sentire contemnit. Quærit adhuc Deus quemadmodum diues à sua obstinatione solvatur. Soluit pauperi manus à suis artubus, vti nec abigeret canes diuitis, quos vulneribus suis diuitis erat pasturus in vulnus: & nouo modo fratres, humanitatis ordo mutatur: fit humana mendicitas, vt cupiditas prodatur in humana. Diues pauperē nec cadentibus de mēsa micis pascit: & Lazarus pauper, quia aliud non habebat, etiam de carnibus suis canibus humanus extitit. Miser diues, si panem non dedisti, quare vel canes abigere noluiſti? Sed mitiores te canes tui, imo tu ſæuior canibus tuis: nam te ſæuiente illi parcunt, qui non ad morſum dentes, ſed linguas ad obſequium ſic producunt, vt in modum ſpongiæ non vexent vulnera, ſed detergant. Diues in canibus tuis famem pietas vicit: in te impietatem ſaturitas non euicit. Nam quod canes hoc ſtudio facile curantur, vſus ipſe qui ſemper eſt in oculis, probat. Nam canes lambendo ſemper curant vulnera ſua: canes curant pauperem magiſterio naturæ, & homo hominem negligit, ipſa grauiter accuſante natura. Verum eſt, verum eſt, quod diues cum nec micæ dare poteſt, ſemper auarus eget. Differendus eſt ſermo fratres, quia & dicendi tempus abſumpſimus: & lectionis loca, quæ nobis tractanda ſunt, maximè ſubſequentur.

De eiſdem, Sermo CXXII.

DEberet fratres, ſermo noſter hodie ſancti Andree, in quantum ſufficit, referre virtutes: ſed quia de diuite illo, & Lazaro Euangelico paupere, quod ſuper eſt nos diximus reddituros, & B. Andree Apoſtolatus, & Martyrij ſui prærogatiua ſufficit, & abundat ad gloriam. Si placet, nos quæ promiſimus, quæ debemus, ipſo Domino reddente ſoluamus.

Sciētes

Scientes namque quod & dicenti & audienti semper generet lassitudo fastidium, superiore tractatu maximam partem propositæ distulimus lectionis: ut reparatis animorum viribus salutaris verbi sequentia toto vigore & debito caperemus auditu. Post illa enim
Luc. 16. quæ diximus, hæc sequuntur. *Et eleuans oculos cum esset in tormentis, Abraham vidit à longe, & Lazarum in sinu eius.* Et eleuans oculos suos. serò diues sursum leuat oculos suos, quos semper depressit in terram. Diues, quos oculos leuas, ipsi sunt accusatores tui: quos oculos leuas, ipsi non placant iudicem, sed inflammant: non reportant veniam, sed reatum: & exigunt pœnarum cumulum, non solamen. Quo oculos leuas? quid clamas adhuc diues? quo respicis diues? Ibi est Lazarus, ibi est impietatis tuæ proditor, testis criminis, crudelitatis assertor. *Et clamauit, inquit, pater Abraham miserere mei.* Modo cognoscis patrem, & modo tibi patrem se esse nescit, quem in Lazaro patrem sic spreuisti: modo tibi iustus occurrit, qui tunc, ut tibi pius esset, diu Lazarum passus est cruciari. Infelix quem sic ipsa origo arguit, quem sic ipse lucis author addicit: infelix cui in iudicio pro magnitudine criminis, non misereri genitor, non pater ignoscere, nō affectio potuit subuenire. Quid clamas adhuc diues? Adhuc diues, sed crimine, non censu, non substantia, sed reatu. Quid clamas? quid postulas? Hoc loco iam non geritur postulatio, sed controuersia, ubi è diuerso consistit ipse qui passus est: sed agentium diuersus est locus: hic agit de proximo, ille de longè: hic de sinu suggerit, clamat ille de tartaro: exorat ille de requie, queritur hic de pœna. Sed quid dicis diues? *Pater Abraham miserere mei.* Benè diceres, si Lazarus in sinu residens ipsum pectus iudicis nō teneret: bene diceres: si
 Lazarus

Lazarus iustissimi cognitoris tota non possideret arcana. Gratis rogat iudicem, quem sic innocens confessor accusat: & frustra sibi credit iudicē posse subuenire, quando ore iudicis pronunciat ipse tanta qui pertulit. *Miserere mei, & mitte Lazarum.* Adhuc tu in Lazarum sic crudelis? *Lazarum mitte.* Quò? Ad infernum de gremio, de folio sublimi ad profundissimum chaos, ad tormentorum stridorem, de sancta quiete, de tanto silentio beatorum. *Et mitte Lazarum.* Vt video, quod agit diues, non est nouelli doloris, sed liuoris antiqui: & cœlo magis incenditur, quàm gehenna. Est graue illis malum, est illis incendium non ferendum, quos aliquando habuere contemptui, videre felices. Adhuc diuitem malitia non deserit, quem iam possidet pœna: qui non se ad Lazarum duci postulat, sed ad se Lazarum vult deduci. Ad cruciatus tui stratū diues pius Abraham Lazarum mittere non potest, quem tu ad mensam tuam non es dignatus admittere. Iam vobis versæ sunt vices: vides eius gloriam, cuius supplicium sic spreuisti: videt ille cruciatus tuos, qui te tunc tua mirabatur in gloria. Sed videamus fratres, quare sibi mitti Lazarum sic deplorat. *Mitte Lazarum, vt intingat extremum digiti sui in aqua, & refrigeret linguam meam.* Erras diues, hæc flamma non tam linguæ, quàm mentis est: non tam linguæ, quàm cordis est: & adhuc iste conscientiae calor est, non illud extremum quid te manet & expectat incendium. Nam si te iam nouissimi iudicij totus ignis ambiret, & illius desperatæ damnationis sententia iam teneret, nunquam leuares oculos, nunquam patrem colloqui, nunquam pro te rogare, nunquam præsumeres interuenire pro fratribus. Certè si te iam possider totus ignis inferni, si te gehennæ flamma complectitur, quare solius

folius linguæ æstibus desideras subueniri? Nisi quia cum pectus tuum anhelat flamma sui criminis & reatus, magis lingua vritur, ardet, æstuat, quæ insultauit pauperi, quæ misericordiam denegauit: hæc præcedit ad iudicium: hæc antea degustat & patitur cruciatus, hæc de toto corpore prima sentit ardorem, quæ cum prima hic varios deliciarum cibos, & odorata degustaret pocula, mandare pietatem noluit: fieri misericordiam non præcepit, sed & ipsa cum alij facerent, derogabat. Ipse est qui induebatur purpura & bysso. Quid est diues? ab æstu byssus non defendit? purpura non resistit inferno? Remanserunt ista, deseruerunt ista, & ipse nunc nudus sudas, æstuas, qui aliquando insultabas æstibus artificiosa nuditate vestitus. *Et mitte Lazarum ut intingat extremum digiti sui in aqua, & refrigeret linguam meam.* Quid est diues? ubi sunt torrentes torcularium tuorum? ubi sunt horrea ad famem pauperis non minus cupiditatibus dilatata, quam copiis? ubi sunt vina ad inopiam pauperis annositatibus, & ipsa temporum obliuione seruata? ubi sunt effusiones, lapsus, flumina ministeriorum tuorum? Ista omnia tibi periire, non crimini, qui sitis extremi digiti guttam, quā si vel solam dedisses pauperi, nō sitires. Immisericordē te gutta & mica reddidit inhumanū, in quibus totus pauperis & victus consistit & vita. Velim scire diues si vel ipse tibi in pœna positus ignoscis: quia ad hæc mala non venisses, si de tantis horreis micam, guttam de tantis torcularibus tunc dedisses. Parum est quod caro eget, quod natura exigit, quod sufficit vitæ: avaritia causa est, quod homo magna & multa recondit non sibi, sed aliis, ad suum plane præsentem, vel posterum cruciatum. Sed dicis diues, Ego & si vinum negaui, aquam peto, quam communem cunctis animantibus auctor ipse

ipse omnium præstitit & natura. Puto diues, quod
& aquam pauperi tu negasti: cui ne ingrederetur
ianuam tuam, ne ad tuum puteum perueniret, canes
quam plurimos obiecisti. Quid est autem quod dicis?
Mitte Lazarum ut intingat extremum digiti in aqua.
Et non deferat aquam? ergo iuxta te est aqua: & si
iuxta est, quare de proximo non sumis? quare? quia
vinctæ sunt manus tuæ merito diues, quia solutis
debilitate Lazari manibus subuenire tempisti. De-
hêt homo, debet debilibus sua membra partiri: quæ
cum Iob non daret, sed redderet, sic dicebat. Ego *Iob. 29.*
fui oculus cæcorum, pes autem claudorum: ego eram *iuxta*
pater inualidorum. Homo si non habes nummum, *LXX.*
da pauperi manum, quia maiorem misericordiam
facit, qui ad mensam suam manu pauperem debilem
ducit. Ipsum se pauperi dedit, qui se aptauit in ob-
sequium pauperis, aptauit in pauperis seruitutem.
Iterum fratres, præsentis verbi plenitudinem diffe-
ramus, ut tertia audicione quam sententiam ab Abra-
ham beatissimo pertulerit diues, proloquamur.

De eisdem, Sermo CXXIII.

Inuerecundi debitoris est, aut differre credita, aut
promissa denegare: honesti sine mora, & mox
utraque dissoluere. Promissimus ut omne quod restat
de illo diuite redderemus, qui cum in Lazarum vi-
sus sit immitis, in se magis sæuus extitit, & crudelis.
Hactenus quid diues ad Abraham locutus fuerit, &
sanctus Euangelista, & noster sermo, in quantum po-
tuit declarauit. Dictum est. *Et eleuans oculos suos cum* *Luc. 16.*
esset in tormentis, vidit Abraham à longè, & clamans di-
xit: Pater Abraham miserere mei, & mitte Lazarum, ut intin-
ga extremum digiti sui in aqua, & refrigeret linguam meam, quia
crucior.